

ARON DEAC (1854-1925), CUSTODE AL MUZEULUI ȘCOLAR DE LA BLAJ

Zevedei-Ioan DRĂGHIȚĂ*

Aron Deac, fiu de preot, s-a născut în localitatea Tăureni (jud. Mureș). Și-a efectuat studiile primare la Turda, cele liceale la Târgu Mureș și Cluj, și a studiat teologia la Budapesta. Din 1879 s-a stabilit în Blaj. A fost funcționar în cancelaria mitropolitană, iar din anul școlar 1881/1882 a obținut un post de profesor pentru disciplinele limba latină, istorie și, mai târziu, geografie. A activat în această calitate până la pensionare. De asemenea, a fost asesor la tribunalul matrimonial arhidiecezan a II-a instanță, membru al exactoratului și al comisiei școlare arhidiecezane. Pentru activitatea sa a fost distins cu titlul de viceprotopop onorariu¹. A încetat din viață în 1925, la Cluj, la vârsta de 71 de ani².

Activitatea didactică a lui Aron Deac demonstrează pasiune pentru istorie și mai cu seamă pentru arheologie (la nivelul colecționării de antichități) pe care și-a cultivat-o, așa ca mulți alții, în mod autodidact. Dintre lucrările sale amintim *Domnia lui Carol Marele din punct de vedere politic, constituțional și cultural*, publicată în anuarul gimnaziului blăjean din anul școlar 1886/1887; *Geografia politică*, Blaj, 1891 și *Antichitățile romane*, Blaj, 1902³.

Aplecarea spre cercetarea trecutului l-a determinat să redacteze manualul auxiliar *Antichități Romane. Manual auxiliar pentru școlile secundare și pentru privați*, pe care a încercat să-l tipărească, în 1901, la Blaj. Potrivit cutumei, lucrarea a fost trimisă spre verificare forurilor superioare. A fost plasată canonicului Gavrilă Pop, un pasionat iubitor al limbii latine și civilizației romane, care și-a luat libertatea să dea unele sugestii autorului. Iată câteva dintre ele: să se evite expresii „neromane” precum „jocul cu cotica”, să fie utilizate schițe pentru a se prezenta mai ușor părțile locuinței și castrului roman, să se realizeze o schemă tabelară a calendarului roman, să se acorde o mai mare atenție comerțului roman, mijloacelor de comunicație,

* Direcția Județeană pentru Cultură Alba; e-mail: dei70@yahoo.com.

¹ Comșa, Seiceanu 1994, p. 112. A se vedea și Rațiu 1915, p. 2.

² *Clujul Românesc*, III, nr. 10, din 8 martie 1925, p. 2 (la rubrica *Informațiuni*). Un necrolog - cuvânt funebru în onoarea profesorului - a fost realizat de Alexandru Ciura, în *Societatea de Mâine. Revistă săptămânală pentru probleme sociale și economice*, II, nr. 10, din 8 martie 1925, p. 166. Vezi și *Unirea - foaie bisericească-politică*, Blaj, XXXV, nr. 10, din 7 martie 1925, p. 3 (la rubrica *Știri mărunte*).

³ De asemenea, este unul dintre autorii (alături de Alexiu Vicu și Ioan Gherman) al unui istoric al gimnaziului blăjean. În 1898, solicită conducerii gimnaziului returnarea manuscrisului, renunțând la înțelegerea inițială, nemulțumit de faptul că i s-a amânat tipărirea timp de un an (ANRSJA, fond *Gimnaziul*, dosar nr. 221/1898). Manuscrisul a fost prezentat cu ocazia adunărilor Despărțământului Blaj al Astei, din 1897, sub titlul *O pagină din trecutul școlilor de la Blaj*, vezi *Transilvania*, XXIX, nr. V, din iunie-iulie 1898, p. 87 și *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, nr. IV, iulie-august, 1902, p. 55. Din nefericire, manuscrisul în cauză nu a văzut niciodată lumina tiparului (Albu 1971, p. 20, nota 1).

școlilor, bibliotecilor, materialului de scris, care „[...] toate au loc într-o carte despre antichitățile romane”. Inițial, Silvestru Nestor, prefectul tipografiei, a refuzat tipărirea din cauza datorităilor mari ale acesteia și a temerii că lucrarea nu se va putea comercializa:

„Manuscrisul de față e numai carte auxiliară ce se recomandă numai, dar nu se impune ca neînconjurată de lipsă. Iată dacă manualele prescise ca inomise de lipsă, încă se petrec cu greu și tipografia păgubește în ele - nu știu cum nu va păgubi în o carte auxiliară, la care nu sunt obligați școlarii ca să o cumpere”⁴.

Totuși după un an, lucrarea a văzut lumina tiparului. Cu titlul *Antichități Romane. Manual auxiliar pentru școlile secundare și pentru privați*, Blaj, 1902, manualul, de 161 pagini, are mai multe capitole (*Introducere; Noțiuni generale; Locuitorii Romei; Locuitorii din Oppida Civium Romanorum; Puterea de stat; Magistratura; Roma sub împărați; Guvernarea statului; Averele statului - înratele și eșitele; Miliția; Religiunea; Viața privată a Romanilor - cu aspecte privind vestimentația, jocurile etc.*) în care tratează aspecte ale istoriei sociale, politice, precum și ale vieții cotidiene române⁵.

Așadar, din cele de mai sus, se poate constata că Aron Deac nu a fost un necunosător în domeniul cercetării trecutului istoric și chiar în cel al arheologiei, așa cum a fost perceput la sfârșitul secolului al XIX-lea. De asemenea, numirea lui drept custode al muzeului din Blaj nu a fost întâmplătoare, iar activitatea sa, după cum se va vedea, este edificatoare în acest sens. Atitudinea sa bătaioasă ne determină să-l considerăm ca fiind o persoană activă, energetică și hotărâtă, calități fără de care suntem convinși că nu ar fi reușit să efectueze, chiar și parțial, munca migăloasă și sinuoasă din muzeu.

Muzeul de pe lângă școlile Blajului, cel dintâi muzeu românesc din Transilvania, a avut, inițial, ca menire, optimizarea procesului de învățământ. Este adevărat că, ulterior, prin donațiile efectuate pe seama lui, dar și prin munca depusă de Timotei Cipariu (și în calitate de director al gimnaziului), Simion Mihali Mihalescu, Aron Boeriu, Alexandru Uilăcanu, Ambrosiu Chețianu, Ioan Micu-Moldovan, Aron Deac, Octavian Bonfiniu-Banfi, Alexandru Ciura, Alexandru Borza și alții, și-a diversificat și amplificat colecțiile (de științe naturale, numismatică, antichități), depășindu-le pe cele ale celorlalte muzee românești similare din Transilvania⁶.

Constituirea colecției de figuri din ghips („muzeul filologic”) a generat, alături de alte cauze, mai cu seamă creșterea numărului de piese donate sau achiziționate, spațiul extrem de neprimitor și strâmt în care erau găzduite, impunând o nouă reorganizare a muzeului gimnazial, petrecută în anul școlar 1889/1890, cel mai probabil în timpul vacanței de vară. Ea a constat în separarea, în sfârșit, a antichităților și pieselor monetare de colecția științelor naturale, constituindu-se „Cabinetul de arheologie”. În componența lui a intrat și „muzeul

⁴ ANRSJA, fond *Mitropolia Română Unită Blaj - Acte înregistrate*, dosar nr. 4038, 5807, 6151/1901.

⁵ Manualului i s-a făcut o prezentare în *Luceafărul. Revistă literară*, III, nr. 1, 1903, p. 118. Autorul ei s-a semnat cu pseudonimul Al.

⁶ Pentru mai multe despre muzeul școlar de la Blaj, precum și despre atitudinea cercurilor școlare blăjene față de bunurile de patrimoniu, vezi Drăghiță 2007.

filologic”, care, împreună, au fost instalate în două încăperi din clădirea gimnaziului⁷.

Evident că, după ce i s-a găsit un nou local ceva mai generos, a fost necesară și inevitabilă „[...] inventarierea, ordonarea și conservarea cu toată scrupulozitatea și pricepera de acest lucru” a muzeului de arheologie, așa după cum se consemnează într-o adresă (7 august 1891) trimisă Consistoriului mitropolitan de către direcțiunea gimnaziului. În același document se arată că, din păcate, de multă vreme „dintre profesorii responsabili [de colecțiile muzeale] nici unul nu s-a ocupat în special cu ramul acesta [...]”, dar acum, interesat de problematica acestui domeniu, s-a arătat a fi Aron Deac. Tocmai de aceea, recomandă să i se aloce suma de 30 de florini pentru a putea să „[...] meargă la muzeul arheologic al Școlii Reale din Deva și acolo să facă studii și după venirea acasă să facă inventarul obiectelor și să le ordoneze, conserve și să se îngrijească de înmulțirea lor”. Forul bisericesc a fost într-un tot de acord cu cele propuse, îi alocă cei 30 de florini lui Aron Deac, dar cu obligația de a „[...] merge în Cluj [nu în Deva] și acolo în 7-8 zile să studieze muzeul arheologic și să-și câștige cunoștințele relative la inventarierea, ordonarea, conservarea și sporirea colecțiilor arheologice”. La întoarcere, avea datoria de a prezenta direcțiunii un raport asupra celor examinate. Ar fi fost interesant de studiat raportul solicitat, pentru că ne-ar fi indicat nivelul de competență în acest domeniu al dascălului blăjean. Credem că el nici nu există sau poate a fost unul verbal. La sosire, Aron Deac s-a mulțumit a consemna pe adresa Consistoriului, lacunar, mențiunea „Am văzut”⁸.

Astfel, din 1891, curatorul colecției de antichități din cadrul muzeului gimnazial a fost profesorul Aron Deac. Până acum nu am identificat, în documente, fără dubiu, numele vreunui custode al „muzeului național”, cu excepția lui Nicolae Popescu care era pomenit drept custodele colecției numismatice, calitate în care a gestionat, poate, și colecția de antichități. Oricum, ea s-a aflat în atenția lui Timotei Cipariu și mai apoi a lui Ioan Micu Moldovan, cunoscuți ca apărători ai patrimoniului cultural. Tocmai din acest motiv, zestrea colecției a crescut, impunându-se, așa după cum am văzut, inventarierea și reorganizarea ei.

Aron Deac s-a dovedit a fi, în cele din urmă, o alegere inspirată. Probabil, realizând dificultățile demersului său, a întârziat destul de mult demararea lucrării, ceea ce a determinat Consistoriul (adresa nr. 4314/14 noiembrie 1891) să readucă în atenția direcțiunii gimnaziului faptul că s-a acceptat plata celor 30 de florini, pentru Aron Deac, cu condiția ca el să inventarieze și să reorganizeze muzeul arheologic, după modelul celui de la Cluj, fapt care nu s-a întâmplat încă. Alexandru Micu, directorul gimnaziului, oarecum alarmat de adresă, recomandă custodelui să „împlinească această ordinațiune”. Dacă inventarul colecției nu este gata, îi sugerează să-l efectueze cu ajutorul profesorului Octavian Bonfiniu-Banfi. De asemenea, îl roagă să ordoneze toate obiectele arheologice „cum se cade” și să relateze despre modul de organizare a colecției respective și, împreună cu inventarul, să le înainteze direcției gimnaziului. Aron Deac a arătat că încă nu a reușit să demareze procesul de inventariere și ordonare pentru că, „până acum - se

⁷ Chețianu 1902, p. XXX.

⁸ ANRSJA, fond *Gimnaziul Superior Greco-Catolic. Acte înregistrate*, dosar nr. 210, 211/1891.

arată în adresa consistorială nr. 4343/1891 redactată ca răspuns la scrisoarea lui Aron Deac din 14 noiembrie - și-a cules unele date” cu privire la această colecție. În același document, custodele subliniază că pentru procesul de ordonare are neapărată nevoie de două vitrine („mese acoperite cu sticlă”). Înaltul organism acceptă motivația și plata pentru cele două vitrine (24 florini din „banii de școală”). Subliniază că „[...] am luat spre notificare deslușirile făcute și că așteptăm, ca la timpul său, să ne subștearnă inventarul și relațiunea despre sistematica așezare a acelor obiecte”⁹.

Primele clarificări le-a realizat abia în 16 martie 1892, când anunță că, după modelul muzeului din Cluj, a reușit să efectueze, parțial, inventarierea și reorganizarea colecției de antichități a gimnaziului. Din păcate, mobilierul specific de muzeu de care a dispus nu i-a fost suficient, „[...] având lipsă indispensabilă de o a treia teca [...]”. Pe de altă parte, lipsa, pentru multe piese muzeale, a oricăror informații care să-l ajute în datare, l-a obligat să efectueze cercetări pentru a afla „[...] locul, timpul și numele dăruitorului obiectelor [...]”, parcurgând o parte din programele gimnaziului unde s-au consemnat astfel de date. Toate cer timp și răbdare, ceea ce justifică întârzierea cu care a prezentat inventarul dorit, dar și caracterul lui parțial. Așadar, în „muzeul arheologic” s-au inventariat „[...] în teca A și B, 63 de obiecte, care sunt parte din timpul preistoric, parte din epoca de bronz, din timpul romanilor, din evul mediu și din timpul mai dincoace. Cărămizile sunt din timpul romanilor și încă dintre anii 105-274 [...]”. Colecția cuprinde și 13 diplome „[...] care au însemnătatea lor istorică și limbistică. Dar când și sub ce împrejurări au ajuns acestea în muzeul nostru, nu știu, nici nu am putut afla”, mărturisește custodele. De asemenea, întărește că împreună cu „Cabinetul arheologic” s-a așezat și așa-numitul „muzeu filologic” alcătuit din 20 „obiecte din ghips”, procurate „[...] de la turnătoria din Budapesta, în februarie 1890 [...]”, cât și colecțiile de hărți și numismatică, fapt stabilit în conferința profesorală de la începutul anului școlar 1891/1892. Așadar, conform datelor parțiale furnizate de Aron Deac, în martie 1892, colecția de antichități a fost alcătuită din: a. antichități - 63 de obiecte + 33 de cărămizi romane datate de Aron Deac în perioada 105-274; b. hărți, atlase în număr de 36; c. diplome - 13; d. „muzeul filologic” - 20; e. colecția numismatică.

Pentru a-și putea continua activitatea în vederea atingerii scopului propus (inventarierea și reorganizarea colecției), Aron Deac solicită forurilor tutelare: 1. „să se mai facă o tecă pentru obiectele pe care încă nu le-am inventariat și ordonat; 2. să se facă o tecă pentru numismatică, căci ceea ce avem, azi nu mai corespunde; 3. să se facă unele stalagie pentru muzeul filologic”. Speră că va obține acest mobilier, pe de o parte pentru că s-ar spori prestigiul muzeului, iar pe de alta, și datorită faptului că Ministerul Cultelor și Instrucțiunii a impus gimnaziilor înființarea de colecții arheologice, istorice și geografice, considerate necesare procesului de învățare¹⁰.

⁹ *Ibidem*, dosar nr. 346, 352/1891.

¹⁰ *Ibidem*, fond *Mitropolia Română Unită Blaj - Acte înregistrate*, dosar nr. 1082, 1948/1892.

Răspunsul la problemele și sugestiile semnalate de Aron Deac nu a întârziat. Consistoriul, în 19 martie, face cunoscut direcțiunii gimnaziului următoarele hotărâri:

„a. ca custodele muzeului să cheme pe cutare maistru expert, acelaia să i se descrie că cum are să fie theca și stelagiul? Să se facă acela preliminarul de speze și P. O. Direcțiune să ni-l subșterne; b. custodele muzeului să procure un protocol sau o carte legată, în aceea împărțită după specialități să inventarieze toate lucrurile ce sunt scrise în consemnări pe cât va fi posibil, să se întregească, și la finele fiecărui an școlar să se încheie și să se subscrie de director și custode. În anul următor să se continue ca să se vadă nu numai statul muzeului ci și incrementele [creșterile n.a.]; c. cu privire la colecțiunea numismatică, asemenea va trebui custodele să cheme pe un maistru expert, să-i expună cum să fie acel casten, ca să fie securu în toată privința. Acel expert va face preliminarul de speze și P. O. Direcțiune ni-l va subșterne spre cenzurare și aprobare. Despre inventarierea nouă a numilor, despre strămutarea acelor vom dispune la timpul său”¹¹.

Este vizibilă bunăvoința forului bisericesc care dorea epuizarea, măcar temporar, a problemelor inventarierii și ordonării colecției de antichități, inclusiv a dotării cu mobilier. Aron Deac a profitat din plin de ea. Astfel, urmând sugestiile ce i s-au dat, înaintează proiectul celor două corpuri de mobilier, realizat de către maistrul „măsar” Iosef Malász, pe baza explicațiilor date de custode (fără îndoială că indicațiile lui Aron Deac s-au întemeiat pe ceea ce a văzut, în scurta sa cercetare, la muzeul din Cluj). Tot acum, atrage atenția asupra faptului că, în urma consultărilor avute cu diverse persoane, inclusiv cu directorul școlar suprem din Cluj, realizarea mobilierului pentru „muzeul filologic” trebuie amânată până la transferarea lui într-o altă încăpere mai spațioasă care să pună obiectele mai bine în valoare¹².

În ceea ce privește proiectul de mobilier muzeal avansat, considerăm că este interesant să insistăm puțin asupra detaliilor tehnice. Potrivit documentului numit „Preliminarul pentru lucru de măsar”, vitrina pentru piesele monetare are dimensiunile de „150 cm lungă, 66 cm lată [...] cu una poliță împrejur suprapusă cu sticlă a 12 florini”, iar cea pentru expunerea obiectelor de arheologie „100 cm înalt înaintea, 120 cm înalt îndărăt 65 cm, lat 200 cm lungime - 28 florini partea de dedesput cu patru uși colorate - 30 florini”. Sub această formă, Consistoriul le-a aprobat, urmând să se plătească din „banii de școală”, după ce sunt verificate și considerate „corespunzătoare scopului” de către custode. Se insistă foarte mult atât de către Aron Deac, cât și de către forul bisericesc, asupra vitrinei care trebuia să asigure nu numai expunerea, ci și securitatea colecției numismatice: „[...] în specie castenul pentru numismatica să fie provediutu [prevăzut n.a.] cu zaruri bune ca așa colecțiunea de numi [monede n.a.] se va putea securi în toate privințele [...]”¹³. Grijă

¹¹ *Ibidem*, fond *Gimnaziul Superior Greco-Catolic. Acte înregistrate*, dosar nr. 55/1892.

¹² *Ibidem*, fond *Mitropolia Română Unită Blaj - Acte înregistrate*, dosar nr. 1948/1892.

¹³ *Ibidem*, fond *Gimnaziul Superior Greco-Catolic. Acte înregistrate*, dosar nr. 113/1892. Importanța mobilierului expozițional a fost și rămâne evidentă în procesul de etalare. Cu astfel de aspecte s-a confruntat și Muzeul Național din București, aproximativ în aceeași perioadă. Custodele lui, Carlo Ferreratti, a comandat tâmplarului Johan Untek mobilier în valoare de 9890 de lei. Zăbovim asupra instrucțiunilor pe care i le-a dat meșterului: „[...] 9½ amoare lucrate după desenul aici alăturat și

aceasta este pe deplin justificată dacă avem în vedere faptul că o bună parte din piesele numismatice, pe lângă importanța lor istorică, au și o valoare intrinsecă semnificativă.

Așadar, după aproximativ un an de la primirea funcției de custode a muzeului arheologic, Aron Deac a reușit să efectueze un inventar al lui, din păcate parțial. Caracterul neterminat al inventarului se poate observa foarte ușor și din numărul redus de piese declarate. Potrivit lui, în colecția de antichități ar exista doar în jur de 100 de piese (63+33+13) dacă nu punem la socoteală hărțile, mulajele din ghips ale „muzeului filologic” și colecția numismatică (care nu a fost inventariată), ceea ce ni se pare destul de puțin având în vedere numeroasele donații, constând din antichități, efectuate pe seama „muzeului național”. Pe de altă parte, din motive lesne de sesizat, în special datorită dificultăților de transport, piesele mari, chiar și cele semnalate, nu au ajuns întotdeauna în orașelul de pe Târnave. Tocmai de aceea, în colecții domină obiectele mai mici (cărămizi, vase ceramice și mai ales monede) care nu au cauzat atâtea dificultăți în manipularea și deplasarea lor¹⁴.

Putem concluziona că Aron Deac a desfășurat un intens travaliu în direcția ordonării, inventarierii și sistematizării colecției de antichități din cadrul muzeului blăjean. Pentru muzeul gimnazial, finalitatea demersului său a adus un plus de rigoare în gestionarea și etalarea zestrei deținute.

Aron Deac (1854-1925), Curator of the School Museum in Blaj

(Abstract)

One year after he was appointed custodian of the school museum in Blaj (1891), Aron Deac made a partial inventory of the museum's collection, as can be determined from the small number of items declared. According to this inventory, the antiquities collection consisted of around 100 pieces, not including the maps, the plaster casts of the “philology museum” and the numismatic collection, which would appear to be very small given the numerous donations the museum received. On the other hand, for understandable reasons mainly due to transport difficulties, large objects did not always reach the town, not even those which had been reported. Thus, the collection contained mostly small objects (bricks, pottery and especially coins) which were easier to handle and transport but which demanded great effort to set in order, catalogue and systematize. For the school museum in Blaj, however, the outcome of Aron Deac's undertaking was added rigour in the management and display of its heritage.

iscălit de mine; înălțimea metri 2,50, lățimea 1,90, adâncimea 0,85, fașada de lemn de stejar curat și uscat în desene și adăpat cu ulei; spatele, temelii și polițele vor fi din lemn de brad, geamurile curate groase de 4 milimetri și vopsite înăuntru alb cu ulei în trei rânduri [...]” (Păduraru, Dumitrescu 1984, p. 34).

¹⁴ Aproximativ în aceeași perioadă, în anul 1888, s-a efectuat sistematizarea muzeului de pe lângă Episcopia Greco-Catolică a Lugojului. Pentru a avea un termen de comparație, subliniem că în colecția de antichități a acestuia erau 47 de piese epigrafice și sculpturale romane provenind, aproape în exclusivitate, de la Ulpia Traiana (au fost colecționate prin eforturile preotului paroh de la Grădiștea, Ioan Ianza), iar colecția numismatică cuprindea 263 de piese, din care peste 100 erau monede romane imperiale (Bărbulescu-Wallner, Moroz 1982, p. 50-52; pentru mai multe detalii, vezi și Ciachir 1968, p. 517; Isac, Stratan 1973, p. 117-118).

Abrevieri bibliografice

- ANRSJA - Arhivele Naționale ale României. Serviciul Județean Alba.
Albu 1971 - Nicolae Albu, *Istoria școlilor românești din Transilvania între 1800-1867*, București, 1971.
- Bărbulescu-Wallner, Moroz 1982 - Luminița Bărbulescu-Wallner, Maria Moroz, *Activitatea muzeală la Lugoj în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și prima jumătate a secolului XX*, în *RMM-M*, 4, 1982, p. 50-58.
- Chețianu 1902 - Ambrosiu Chețianu, *Istoria naturală și Muzeul de la școlele din Blaj. Schiță istorică*, Blaj, 1902.
- Ciachir 1968 - Nicolae Ciachir, *Muzeul din Lugoj*, în *RM*, 6, 1968, p. 517-518.
- Comșa, Seiceanu 1994 - Nicolae Comșa, Teodor Seiceanu, *Dascălii Blajului 1754-1948*, București, 1994.
- Drăghiiță 2007 - Zevedei-Ioan Drăghiiță, *Muzeul și patrimoniul cultural la Blaj (1848-1918), între educație și identitate națională*, Alba Iulia, 2007.
- Isac, Stratan 1973 - Dan Isac, Ion Stratan, *Monumente de artă provincială romană în Muzeul din Lugoj*, în *Banatica*, II, 1973, p. 117-130.
- Păduraru, Dumitrescu 1984 - Silvia Păduraru, Mircea Dumitrescu, *Preliminarii la o viitoare istorie a muzeografeiei românești (III)*, în *RMM-M*, 7, 1984, p. 33-36.
- Rațiu 1915 - Ioan Rațiu, *Profesorii Institutului pedagogic din Blaj. Contribuții la istoria Institutului*, în *Unirea - foaie bisericească-politică*, XXV, nr. 104, din 23 octombrie 1915.

Cuvinte-cheie: Blaj, Aron Deac, muzeu școlar, inventariere, patrimoniu muzeal.

Keywords: Blaj, Aron Deac, school museum, inventory, heritage museum.

LISTA ABREVIERILOR

AAR-SI	- Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice. Academia Română. București.
AAust	- Archaeologia Austriaca, Beiträge zur Paläanthropologie, Ur- und Frühgeschichte Österreichs. Wien.
AB	- Altarul Banatului. Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului și Episcopia Aradului. Timișoara.
ActaArchCarp	- Acta Archaeologica Carpathica. Cracovia.
ActaArchHung	- Acta Archaeologica. Academiae Scientiarum Hungaricae. Budapest.
ActaMN	- Acta Musei Napocensis. Cluj-Napoca.
ActaMP	- Acta Musei Porolissensis. Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău.
ActaPal	- Acta Paleobotanica. Polish Academy of Sciences. Krakow.
AÉ	- Archaeologiai Értesítő a Magyar régészeti, művészettörténeti és éremtani társulat tudományos folyóirata. Budapest.
AHA	- Acta Historiae Artium. Akadémiai Kiadó. Budapest.
AIIC(N)	- Anuarul Institutului de Istorie „George Bariț”. Cluj-Napoca.
AIAC	- Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj. Cluj-Napoca (din 1990 Anuarul Institutului de Istorie „George Bariț”).
AIIAI/AIIX	- Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” Iași. (din 1990 Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” Iași).
AISC	- Anuarul Institutului de Studii Clasice. Cluj.
AJA	- American Journal of Archaeology. New York.
AJPA	- American Journal of Physical Anthropology. The Official Journal of the American Association of Physical Anthropologist. Baltimore.
Almanahul graficeii române	- Almanahul graficeii române. Craiova.
Aluta	- Aluta. (Studii și comunicări - Tanulmányok és Közlemények). Sfântu Gheorghe.
AnB	- Analele Banatului (serie nouă). Timișoara.
Angustia	- Angustia. Muzeul Carpaților Răsăriteni. Sfântu Gheorghe.
Antaeus	- Antaeus. Communicationes ex Instituto Archaeologico Academiae Scientiarum Hungaricae. Budapest.
AnthAnzeiger	- Anthropologischen Anzeiger. Journal of Biological and Clinical Anthropology.
Antiquity	- Antiquity. A Quartely Review of World Archaeology. York.
AnUB-LLS	- Analele Universității din București - Limba și literatura străină. Universitatea din București.
AO	- Arhivele Olteniei. Craiova; serie nouă (Institutul de Cercetări Socio-Umane. Craiova).

AP	- Annales de Paléontologie. L'Association paléontologique française.
APR	- Acta Palaeontologica Romaniae. Romanian Society of Paleontologists. Bucharest.
Apulum	- Apulum. Acta Musei Apulensis. Muzeul Național al Unirii Alba Iulia.
Archaeologia Bulgarica	- Archaeologia Bulgarica. Sofia.
Archaeometry	- Archaeometry. Research Laboratory for Archaeology & the History of Art. Oxford.
ArchMühely	- Archeometriai Mühely. Budapest.
Arheologia	- Arheologia. Organ na Archeologičeskija Institut i Muzei pri Bulgarskata Akademija na Naukite. Sofia.
ArkhSb	- Arkheologičeskij sbornik. Muzey Ermitazh. Moskva.
AS	- American Studies. Mid-America American Studies Association. Cambridge (USA).
ASS	- Asian Social Science. Canadian Center of Science and Education. Toronto.
ASUAIC-L	- Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (serie nouă). Secțiunea IIIe. Lingvistică. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
AT	- Ars Transilvaniae. Institutul de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca. Cluj-Napoca
ATS	- Acta Terrae Septemcastrensis. Sibiu.
AUASH	- Annales Universitatis Apulensis. Series Historica. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.
AUASP	- Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.
AUCSI	- Analele Universității din Craiova. Seria Istorie. Universitatea din Craiova.
Australiada	- Australiada: A Russian Chronicle. New South Wales. Woy Woy (Australia).
AUVT	- Annales d'Université „Valahia” Târgoviște. Section d'Archéologie et d'Histoire. Universitatea Valahia din Târgoviște.
AVSL	- Archiv des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde. Sibiu.
BA	- Biblioteca de arheologie. București.
Banatica	- Banatica. Muzeul de Istorie al județului Caraș-Severin. Reșița.
Balcanica	- Balcanica. Annuaire de l'Institut des Études Balkaniques. Belgrad.
BAMNH	- Bulletin of the American Museum of Natural History. American Museum of Natural History. New York.
BAR	- British Archaeological Reports (International Series). Oxford.
BB	- Bibliotheca Brukenthal. Muzeul Național Brukenthal. Sibiu.
BCMI	- Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice / Buletinul Comisiei Monumentelor istorice. București.

BerRGK	- Bericht der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts. Frankfurt am Main.
BF	- Bosporskij fenomen. Gosudarstvennyj Ermitazh Sankt-Peterburg.
BGSG	- Bulletin of the Geological Society of Greece. Geological Society of Greece. Patras.
BHAB	- Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica. Muzeul Banatului Timișoara.
BI	- Bosporskie issledovanija. Krymskoe Otdelenie Instituta Vostokovedenija, Nacional'na akademija nauk Ukraini. Simferopol, Kerch.
BMA	- Bibliotheca Musei Apulensis. Muzeul Național al Unirii Alba Iulia.
BMantiq	- Bibliotheca Memoriae Antiquitatis. Piatra Neamț.
BMN	- Bibliotheca Musei Napocensis. Muzeul de Istorie a Transilvaniei. Cluj-Napoca.
BMS	- Bibliotheca Musei Sabesiensis. Muzeul Municipal „Ioan Raica”. Sebeș.
BOR	- Biserica Ortodoxă Română. Patriarhia Română. București.
BospCht	- Bosporskie chtenija. Bospor Kimmerijskij i varvarskij mir v period antichnosti i srednevekov'ja. Militaria. Krymskoe Otdelenie Instituta Vostokovedenija. Nacional'na akademija nauk Ukraini. Simferopol, Kerch.
Das Börsenblatt	- Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel-Frankfurter Ausgabe. Börsenverein des Deutschen Buchhandels. Frankfurt pe Main.
Br J Ind Med	- British Journal of Industrial Medicine. London.
Brukenthal	- Brukenthal. Acta Musei. Muzeul Național Brukenthal. Sibiu.
BTh	- Bibliotheca Thracologica. Institutul Român de Tracologie. București.
București	- București. Materiale de istorie și muzeografie. București.
Bucureștii vechi	- Bucureștii vechi. Buletinul Societății Istorico-Arheologice. București.
BUS	- Birka Untersuchungen und Studien. Stockholm.
CA	- Current Anthropology. University of Chicago.
Caietele ASER	- Caietele ASER. Asociația de Științe Etnologice din România. București.
Carpica	- Carpica. Complexul Muzeal „Julian Antonescu” Bacău.
CCA	- Cronica cercetărilor arheologice. București.
CCJ	- Chemistry Central Journal. London.
Cele Trei Crișuri	- Cele Trei Crișuri. Oradea.
Cetatea Bihariei	- Cetatea Bihariei. Institutul de Istorie și Teorie Militară din București, Secția Teritorială Oradea.
CIRIR	- Cercetări istorice. Revistă de istorie românească. Iași.
CL	- Cercetări literare. Universitatea București.
Codrul Cosminului	- Codrul Cosminului, seria nouă. Analele Științifice de Istorie, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava.
ComȘtMediaș	- Comunicări Științifice. Mediaș.
ConspNum	- Conspicte numismatice. Chișinău.

Conviețuirea-Együttélés	- Conviețuirea-Együttélés. Catedra de limbă și literatura română a Institutului Pedagogic „Juhász Gyula”, Szeged.
Corviniana	- Corviniana. Acta Musei Corvinensis. Hunedoara.
CPF	- Cahiers des Portes de Fer. Beograd.
CretaceousRes	- Cretaceous Research. Elsevier.
Crisia	- Crisia. Culegere de materiale și studii. Muzeul Țării Crișurilor. Oradea.
CRP	- Comptes Rendus Palevol. Comptes Rendus de l'Académie des Sciences France.
Cultura creștină	- Cultura creștină. Publicație apărută sub egida Mitropoliei Române Unite cu Roma Greco-Catolică și a Facultății de Teologie Greco-Catolice din Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Departamentul Blaj.
Dacia	- Dacia. Recherches et découvertes archéologiques en Roumanie. București, I, (1924) - XII (1948). Nouvelle série: Revue d'archéologie et d'histoire ancienne. București.
Dări de seamă	- Dări de seamă ale ședințelor. Paleontologie. Institutul Geologic al României. București.
DB	- Drevnosti Bospora. Rossiyskaya Akademiya Nauk. Moskva.
De Antiquitate	- De Antiquitate. Asociația Virtus Antiqua. Cluj-Napoca.
DFS	- Deutsche Forschung im Südosten. Sibiu.
DP	- Documenta Praehistorica. Poročilo o raziskovanju paleolitika, neolitika in eneolitika v sloveniji. Ljubljana.
Drevnosti Altaja	- Drevnosti Altaja. Gorno-Altajskij gosudarstvennyj universitet. Gorno-Altajsk (Respublika Altaj).
EHQ	- European History Quarterly. Sage Publications. New York.
EphNap	- Ephemeris Napocensis. Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca.
EVNE	- Etnokul'turnoe vzaimodeystvie narodov Evrazii. Institut Arheologii i Etnografii Sibirskogo otdeleniya Rossiyskoy Akademii Nauk. Novosibirsk.
FK	- Földtani közlöny. Magyarhoni földtani tarsulat folyóirata. Budapest.
FU	- Finno-Ugrika. Institut Istории imeni Sh. Mardzhani. Akademiya Nauk Tatarstana. Kasan'.
FVL	- Forschungen zur Volks- und Landeskunde. Sibiu.
Geo-Eco-Marina	- Geo-Eco-Marina. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină. București.
Glasnik	- Glasnik Srpskog arheološkog društva. Journal of the Serbian Archaeological Society. Beograd.
Glasul Bisericii	- Glasul Bisericii. Mitropolia Munteniei și Dobrogei. București.
Godišnjak	- Godišnjak. Jahrbuch Knjiga. Sarajevo-Heidelberg.
GR	- Gondwana Research. International Association for Gondwana Research, Journal Center, China University of Geosciences. Beijing.
HistArchaeol	- Historical Archaeology. Society for Historical Archaeology.
HistMet	- Historical Metallurgy, The Historical Metallurgy Society.

- HJ** - The Historical Journal. University of Cambridge (UK).
- HSCE** - History & Society in Central Europe. István Hajnal Society of Historians. Medium Ævum Quotidianum Society. Budapest. Krems.
- IJAM** - International Journal of Arts Management. École des Hautes Études Commerciales (HEC) in Montreal.
- IJO** - International Journal of Osteoarchaeology. United States.
- IPH** - Inventaria Præhistorica Hungarie. Budapest.
- Istros** - Istros. Muzeul Brăilei. Brăila.
- JACerS** - Journal of the American Ceramic Society. The American Ceramic Society, Ohio.
- JAS** - Journal of Archaeological Science. Academic Press. United States.
- JFA** - Journal of Field Archaeology. Boston University.
- JLS** - Journal of Lithic Studies. Edinburgh.
- JMH** - Journal of Modern History. University of Chicago.
- JOB** - Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik. Institut für Byzantinistik und Neogräzistik der Universität Wien.
- JPSP** - Journal of Personality and Social Psychology. American Psychological Association. Washington DC.
- JRGZM** - Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums zu Mainz. Mainz.
- JSP** - Journal of Systematic Palaeontology. British Natural History Museum. London.
- JSSR** - Journal for the Scientific Study of Religion. The Society for the Scientific Study of Religion. South-Carolina.
- JVP** - Journal of Vertebrate Paleontology. Society of Vertebrate Paleontology (SVP) in partnership with the Taylor & Francis Group. Abingdon, Oxfordshire (UK).
- Közlemények** - Közlemények az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem - és Régiségtárából, Cluj.
- Le Glob** - Le Globe. Revue genevoise de géographie. Paris.
- LSJ** - Life Science Journal. Acta Zhengzhou University. Zhengzhou (China).
- LȘ** - Lucrări științifice. Institutul de Învățământ Superior Oradea.
- MA** - Mitropolia Ardealului. Revista oficială a Arhiepiscopiei Sibiului, Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Episcopiei Alba Iuliei și Episcopiei Oradiei. Sibiu (1956-1991). A continuat *Revista Teologică*, (1907-1947) și este continuată de aceeași revistă.
- Marisia** - Marisia. Studii și Materiale. Târgu Mureș.
- Marmatia** - Marmatia. Muzeul Județean de Istorie și Arheologie. Baia Mare.
- Materiale** - Materiale și cercetări arheologice. București.
- MBGAEU** - Mitteilungen der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte. Berlin.
- MCA** - Materiale și cercetări arheologice. București.

ME	- Memoria Ethnologica. Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Maramureș. Baia Mare.
MEJSR	- Middle-East Journal of Scientific Research. International Digital Organization for Scientific Information. Deira, Dubai (United Arab Emirates).
MemAntiq	- Memoria Antiquitatis. Complexul Muzeal Județean Neamț. Piatra Neamț.
MIA	- Materialy i issledovaniya po arkheologii SSSR. Akademiya Nauk SSSR. Moskva.
MJSS	- Mediterranean Journal of Social Sciences. Mediterranean Center of Social and Educational Research. Rome.
Monumente Istorice	- Monumente Istorice. Studii și lucrări de restaurare. Direcția Monumentelor Istorice. București.
Monumente și muzee	- Monumente și muzee. Buletinul Comisiei Științifice a Muzeelor, Monumentelor Istorice și Artistice. București.
MPG	- Marine and Petroleum Geology. Elsevier.
MSIAR	- Memoriile Secțiunii Istorice a Academiei Române, seria a II-a. Academia Română. București.
MTE	- Magyar Történelmi Eletrajzok. Budapest.
Naturwissenschaften	- Naturwissenschaften. Springer-Verlag. Berlin, Heidelberg.
OlteniaȘtNat	- Oltenia. Studii și Comunicări. Științele Naturii. Muzeul Olteniei. Craiova.
ÓL	- Ósrégészeti Levelek. Prehistoric newsletter. Budapest.
PA	- Patrimonium Apulense. Direcția Județeană pentru Cultură Alba. Alba Iulia.
PAPS	- Proceedings of the American Philosophical Society. American Philosophical Society. Philadelphia.
PAS	- Prähistorische Archäologie in Südosteuropa. Berlin.
PAT	- Patrimonium Archaeologicum Transylvanicum. Cluj-Napoca.
PBF	- Prähistorische Bronzefunde. München.
PLOS ONE	- PLOS ONE. International, peer-reviewed, open-access, online publication.
PM	- Publics et musées. Association Publics et Musées - PUL (Presses universitaires de Lyon). Lyon.
PNAUSA	- Proceedings of the National Academy of the United States of America. National Academy of the United States of America.
Pogrebal'nyj obrjad	- Pogrebal'nyj obrjad rannih kochevnikov Evrazii. Juzhnyj nauchnyj centr Rossijskoj Akademii nauk. Rostov-na-Donu.
Pontica	- Pontica. Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța.
PPP	- Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology ("Palaeo3"). An International Journal for the Geo-Sciences. Elsevier.
ProblemyArh	- Problemy arheologii, jetnografii, antropologii Sibiri i sopredel'nyh territorij. Institut arheologii i jetnografii Rossijskoj Akademii nauk. Novosibirsk.

Programm Mühlbach	- Programm des evaghelischen Untergymnasium in Mühlbach und der damit verbundenen Lehranstalten. Mühlbach (Sebeş).
PZ	- Prähistorische Zeitschrift. Deutsche Gesellschaft fuer Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte, Institut für Prähistorische Archäologie. Berlin.
QG	- Quaternary Geochronology. The International Research and Review Journal on Advances in Quaternary Dating Techniques.
QSA	- Quaderni di Studi Arabi. Istituto per l'Oriente C. A. Nallino. Roma.
Quartär	- Quartär. International Yearbook for Ice Age and Stone Age Research.
RA	- Revista Arheologică. Institutul de Arheologie și Istorie Veche. Chișinău.
RArhiv	- Revista Arhivelor. Arhivele Naționale ale României. București.
Radiocarbon	- Radiocarbon. University of Arizona. Department of Geosciences.
RB	- Revista Bistriței. Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud. Bistrița.
REF	- Revista de etnografie și folclor. Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”. București.
RESEE	- Revue des études sud-est européennes. Academia Română. București.
RHMC	- Revue d'histoire moderne et contemporaine. Société d'histoire moderne et contemporaine. Paris.
RHSEE/RESEE	- Revue historique du sud-est européen. Academia Română. București, Paris (din 1963 Revue des études sud-est européennes).
RI	- Revista de Istorie (din 1990 Revista istorică). Academia Română. București.
RIR	- Revista istorică română. Institutul de Istorie Națională din București.
RJP	- Romanian Journal of Paleontology. Geological Institute of Romania. Bucharest.
RJS	- Romanian Journal of Stratigraphy. Geological Institute of Romania. Bucharest.
RM	- Revista Muzeelor. București.
RMMG	- Revista Muzeul Mineralogic-Geologic, al Universității din Cluj la Timișoara. Sibiu.
RMM-M	- Revista Muzeelor și Monumentelor. Muzeu. București.
RP	- Revista de Pedagogie. Institutul de Științe ale Educației. București.
RRH	- Revue Roumaine d'Histoire. Academia Română. București.
RT	- Revista Teologică. Sibiu.
SA	- Sovetskaya arkheologiya. Akademiya Nauk SSSR. Moskva.
SAI	- Studii și articole de istorie. Societatea de Științe Istorice și Filologice a RPR. București.

SAO	- Studia et Acta Orientalia. Société des Sciences Historiques et Philologiques de la RPR., Section d'Etudes Orientales. Bucarest.
Sargetia	- Sargetia. Acta Musei Devensis. Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva.
Sargetia Naturae	- Sargetia. Acta Musei Devensis. Series Scientia Naturae. Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva.
SCE	- Studii și comunicări de etnologie. Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu.
SCCI	- Studii, conferințe și comunicări istorice. Sibiu.
SCIA	- Studii și cercetări de istoria artei. Academia Română. București.
SciAm	- Scientific American. New York.
SCGG	- Studii și Cercetări. Geologie-Geografie. Complexul Muzeal Județean Bistrița-Năsăud. Bistrița.
SCIV(A)	- Studii și cercetări de istoria veche. București (din 1974, Studii și cercetări de istorie veche și arheologie).
SGJ	- Soobshhenija Gosudarstvennogo Jermitazha. Gosudarstvennyj Jermitazh. Leningrad.
SMIM	- Studii și materiale de istorie modernă. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” București.
SP	- Studii de Preistorie. București.
SPACA	- Stratum Plus: Archaeology and Cultural Anthropology. Superior Council on Science and Technical Development of Moldavian Academy of Sciences. Saint Petersburg, Kishinev, Odessa, Bucharest.
SPPF	- Società Preistoria Protostoria Friuli-V.G. Trieste.
SSK	- Studien zur Siebenbürgischen Kunstgeschichte, Köln. Wien.
Starinar	- Starinar, Treća Serija. Arheološki Institut. Beograd.
Stâna	- Stâna. Sibiu.
StComSibiu	- Studii și comunicări. Arheologie-istorie. Muzeul Brukenthal. Sibiu.
StComSM	- Studii și comunicări. Muzeul Județean Satu Mare.
StRI	- Studii. Revistă de istorie (din 1974 Revista de istorie și din 1990 Revista istorică). Academia Română. București.
StudiaUBBG	- Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Geologia. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.
StudiaUBBGG	- Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Geologia-Geographia. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.
StudiaUBBGM	- Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Geologia-Mineralogia. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.
StudiaUBBH	- Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Series Historia. Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.
Suceava	- Anuarul Muzeului Județean Suceava.
SUCH	- Studia Universitatis Cibiniensis, Serie Historica. Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu.
SUPMPh	- Studia Universitatis Petru Maior. Philologia. Târgu-Mureș.
SV	- Siebenbürgische Vierteljahrschrift. Hermannstadt (Sibiu).

SympThrac	- Symposia Thracologica. Institutul Român de Tracologie. București.
TEA	- TEA. The European Archaeologist.
Terra Sebus	- Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis. Muzeul Municipal „Ioan Raica” Sebeș.
TESG	- Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie. Royal Dutch Geographical Society. Oxford (UK), Malden (USA).
Thraco-Dacica	- Thraco-Dacica. Institutul Român de Tracologie. București.
Transilvania	- Transilvania. Foaia Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român. Brașov.
Transsylvania Nostra	- Transsylvania Nostra. Fundația Transsylvania Nostra. Cluj-Napoca.
Trudy nauchnogo	- Trudy nauchnogo Karel'skogo tsentra Rossiyskoy akademii nauk. Karel'skiy tsentr Rossiyskoy akademii Nauk. Moskva.
TT	- Történeti Tár. Akadémia történelmi bizottságának. Budapest.
Tyragetia	- Tyragetia. Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei. Chișinău.
Țara Bârsei	- Țara Bârsei. Muzeul „Casa Mureșenilor” Brașov.
Ungarische Revue	- Ungarische Revue, Herausg. von P. Hunfalvy. Budapest.
UPA	- Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie. Berlin.
Vestnik arkheologii	- Vestnik arkheologii, antropologii i etnografii. Institute problem osvoyeniya Severa Sibirskogo otdeleniya Rossiyskoj akademii nauk. Tyumen.
Vestnik Novosibirskogo	- Vestnik Novosibirskogo gosudarstvennogo universiteta. Serija: Istoriya, filologiya. Novosibirskij gosudarstvennyj universitet. Novosibirsk.
VLC	- Victorian Literature and Culture. Cambridge University Press. Cambridge (UK).
VPUI	- Vestnik permskogo universiteta. Istoriya. Permskiy Gosudarstvennyi Universitet. Perm'.
VR	- Victorian Review. Victorian Studies Association of Western Canada. Toronto.
WASJ	- World Applied Sciences Journal. International Digital Organization for Scientific Information. Deira, Dubai (United Arab Emirates).
WorldArch	- World Archaeology. London.
Xenopoliana	- Xenopoliana. Buletin al Fundației Academice „A. D. Xenopol” Iași.
Yearb. Phys. Anthropol.	- Yearbook of Physical Anthropology. New York.
Yezhegodnik gubernskogo	- Yezhegodnik gubernskogo muzeya Tobol'ska. Tobol'sk Khistori Muzeum. Tobol'sk.
ZfSL	- Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde. Gundelsheim.
Ziridava	- Ziridava. Muzeul Județean Arad.
ZooKeys	- ZooKeys. Sofia.